

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Opgave 1 Ebola

1 maximumscore 2

Een goed antwoord bevat de volgende elementen:

- een uitleg dat er in tekst 1 geen sprake is van gelijke kansen voor de ebolapatiënten, omdat de farmaceutische industrie alleen medicijnen ontwikkelt waarop winst gemaakt kan worden 1
- een uitleg dat de gevolgen van de ebola-uitbraak in tekst 1 geen 'natuurlijk ongeluk' zijn, omdat de oorzaak wordt gelegd bij het falen van een samenleving die gebaseerd is op geld/markt/winst 1

voorbeeld van een goed antwoord:

- In tekst 1 staat dat de farmaceutische industrie geen medicijnen ontwikkelt tegen ebola omdat dit een ziekte is van 'arme mensen in arme landen', terwijl er in Europa wel medicijnen voor zeldzame ziektes worden ontwikkeld aangezien zorgverzekeringen die ontwikkeling betalen. Door deze handelswijze van de farmaceutische industrie hebben ebolapatiënten geen gelijke kans vergeleken met mensen die in Europa aan zeldzame ziektes lijden 1
- Omdat de farmaceutische industrie alleen medicijnen ontwikkelt die betaald worden, zijn de gevolgen van de ebola-uitbraak in tekst 1 geen 'natuurlijk ongeluk'. De vele doden en zieken zijn een gevolg van 'een samenleving die is gebaseerd op markt, geld en winst' en dit gevolg had voorkomen kunnen worden 1

2 maximumscore 3

Een goed antwoord bevat de volgende elementen:

- een uitleg dat menselijke waardigheid volgens de UVRM uitgaat van een minimum aan basisbehoeften terwijl het Nussbaum gaat om het in praktijk kunnen brengen van mogelijkheden 1
- een uitleg dat een West-Afrikaan volgens tekst 2 een tekort heeft aan inwendige capabilities: begrijpen wat deelname aan het experiment inhoudt, is geen aangeboren talent maar een aangeleerde vaardigheid 1
- een argumentatie met een opvatting over menselijke waardigheid of het rechtvaardig is dat ZMapp getest werd op westerlingen en niet op Afrikanen 1

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

voorbeeld van een goed antwoord:

- De UVRM gaat uit van menselijke waardigheid. Dit betekent dat iedere mens over bepaalde basisvoorzieningen moet kunnen beschikken op het gebied van onderwijs, gezondheid, voedsel en veiligheid. Volgens Martha Nussbaum gaat menselijke waardigheid niet alleen over het minimaal voldoen aan basisbehoeften, maar juist om de mogelijkheden van iedere mens om bepaalde vaardigheden en vrijheden te kunnen uitoefenen 1
 - Een West-Afrikaan heeft volgens tekst 2 een tekort aan inwendige capabilities. Er wordt beschreven dat hij zeer waarschijnlijk niet in staat is om volledig te begrijpen wat de gevolgen van deelname aan een experiment met ZMapp inhouden. Alle mensen, ook met ebola besmette Afrikanen, beschikken over elementaire capabilities, aangeboren kenmerken die ontwikkeld kunnen worden, maar de daadwerkelijke ontwikkeling gebeurt door interactie met omgeving, cultuur en sociale prikkels 1
 - Ik vind het testen van ZMapp alleen op westerlingen onrechtvaardig. Ik hanteer een opvatting van menselijke waardigheid die vergelijkbaar is met die van de UVRM. Ik vind dus dat iedereen een gelijke toegang tot medicijnen moet hebben, ook al zijn die medicijnen nog experimenteel en hebben ze mogelijk risicovolle gevolgen. Het is raar dat er in tekst 2 door een westerse krant wordt getwijfeld aan het begripsniveau van de West-Afrikanen en dat het medicijn op basis daarvan niet op hen getest zou kunnen worden. Naar mijn idee hebben de westerlingen dus een onrechtvaardige voorkeursbehandeling gekregen 1
- of
- Ik vind het testen van ZMapp alleen op westerlingen rechtvaardig. Ik ben het eens met Nussbaum dat menselijke waardigheid naast het voldoen aan basisbehoeften ook bestaat in het kunnen ontwikkelen van inwendige capabilities. Zoals blijkt uit tekst 2 is er geen sprake van informed consent onder de West-Afrikanen, zij missen daarvoor de inwendige capabilities. Medicijnen toedienen zonder dat is voldaan aan de eis van informed consent gaat voorbij aan dit op zich al schrijnende gebrek aan inwendige capabilities. Het is dus rechtvaardig dat een experimenteel medicijn met mogelijke risico's is toegediend aan westerlingen, die konden voldoen aan de eis van informed consent 1

Opmerking

Als in de eigen argumentatie op de juiste manier gebruik wordt gemaakt van een andere opvatting over menselijke waardigheid, dan ook een scorepunt toekennen.

Vraag	Antwoord	Scores
3	<p>maximumscore 2</p> <p>Een goed antwoord bevat de volgende elementen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • een uitleg van het absolute aspect van ‘fysieke armoede’ met het tekort aan ebolamedicijnen: in Afrika wordt sommige zieken een universeel recht op het vervullen van fysieke basisbehoeften onthouden • een uitleg van het relatieve aspect van ‘fysieke armoede’ met het tekort aan ebolamedicijnen: in Afrika is het fysieke tekort aan medicijnen levensbedreigend, in het Westen niet 	<p>1</p> <p>1</p>
	<p>voorbeeld van een goed antwoord:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wie in fysieke armoede verkeert, heeft een tekort aan fysieke basisvoorzieningen, zoals de Afrikanen voor wie er geen ebolamedicijnen zijn. Volgens de UVRM is een dergelijk tekort een absoluut tekort. Iedere mens heeft immers recht op medische verzorging en de daarbij horende medicijnen. Fysieke armoede heeft dus een absoluut aspect • Maar fysieke armoede heeft ook een relatief aspect. Het tekort aan ebolamedicijnen betekent bijvoorbeeld niet voor iedereen een inbreuk op een universeel recht op het vervullen van fysieke basisbehoeften. In het geval van ebola is het tekort aan medicijnen alleen levensbedreigend voor Afrikanen, maar niet voor het Westen, waar de ziekte nauwelijks voorkomt 	<p>1</p> <p>1</p>
4	<p>maximumscore 3</p> <p>Een goed antwoord bevat de volgende elementen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • een argumentatie dat de farmaceutische industrie gebruik zou kunnen maken van één van de volgende twee vergelijkingen gebaseerd op: <ul style="list-style-type: none"> – een hypothetische ondergrens: met patenten hebben armen het beter dan in een natuurtoestand zonder medicijnen, of – een historische ondergrens: met patenten hebben armen het beter dan vroeger toen er sowieso minder medicijnen bestonden. • een weergave van Pogges kritiek op deze vergelijking: ‘het beter hebben dan’ of ‘beter worden van’ is een relatief begrip • een uitleg dat Pogge de patentwetgeving niet rechtvaardig zou vinden omdat die schade berokkent aan arme landen 	<p>1</p> <p>1</p> <p>1</p>

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

voorbeeld van een goed antwoord:

- Volgens een conjunctieve vergelijking met hypothetische ondergrens hebben armen het nu met de huidige patentwetgeving nog altijd beter dan in een mogelijke natuurtoestand waarin er sowieso geen medicijnen zijn of ontwikkeld kunnen worden 1
- of
- Volgens een conjunctieve vergelijking met historische ondergrens hebben armen het nu met de huidige patentwetgeving nog altijd beter dan in vroeger tijden toen er sowieso minder of geen medicijnen waren of werden ontwikkeld 1
- Volgens Pogge is 'beter worden van' of 'het beter hebben dan' een relatief begrip en veronderstellen deze vergelijkingen ondergrenzen die we vanuit onze huidige geglobaliseerde wereld helemaal niet betrouwbaar kunnen beschrijven (hypothetische ondergrens) / die niet per se laten zien dat de huidige regels goed zijn (historische ondergrens) 1
- Pogge zou de patentwetgeving onrechtvaardig vinden omdat deze de farmaceutische industrie in staat stelt jarenlang hoge prijzen voor medicijnen te vragen die armen niet kunnen betalen. Arme mensen in arme landen worden daarmee geschaad in de minimalistische eis dat de mondiale economische orde niet tot schending van mensenrechten mag leiden 1

5 maximumscore 2

Een goed antwoord bevat de volgende elementen:

- een weergave dat mensen als slachtoffer zelf niet verantwoordelijk zijn voor hun ellende, terwijl mensen als handelende personen dit wel zijn 1
- een uitleg dat Miller de voorlichting zou ondersteunen omdat de West-Afrikanen daarbij niet alleen als slachtoffer worden gezien maar ook als handelend persoon 1

voorbeeld van een goed antwoord:

- Mensen als slachtoffer hebben zelf geen verantwoordelijkheid voor de ellende waarin ze verkeren. Zij hebben hulp nodig om erbovenop te komen. Mensen als handelende personen kunnen zelf handelen en hebben dus wel degelijk een eigen verantwoordelijkheid voor hun (ellendige) situatie 1
- Miller zou het geven van voorlichting aan de West-Afrikanen over besmettingsgevaar ondersteunen omdat de West-Afrikanen daardoor niet meer alleen als slachtoffer van ebola worden gezien, maar ook als handelend persoon. De hulpverleners wijzen de West-Afrikanen immers ook op hun eigen verantwoordelijkheid om dat besmettingsgevaar uit de weg te gaan, door bijvoorbeeld bij begrafenissen van iemand die aan ebola is overleden de overledene niet meer aan te raken 1

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

6 maximumscore 3

Een goed antwoord bevat de volgende elementen:

- een uitleg dat bij de extreme variant van Singers opofferingsprincipe een hulpverlener iets moet opofferen van ‘vergelijkbare’ morele betekenis, terwijl bij de gematigde variant de opoffering niet van ‘vergelijkbare’ morele betekenis hoeft te zijn 1
- een argumentatie vanuit de extreme variant dat artsen wel de morele plicht hebben naar Afrika te vertrekken in de situatie dat de gevolgen van medische hulp in Afrika groter zijn dan thuis 1
- een argumentatie vanuit de extreme variant dat artsen niet de morele plicht hebben naar Afrika te vertrekken in de situatie dat de gevolgen van medische hulp thuis groter zijn dan in Afrika 1

voorbeeld van een goed antwoord:

- De extreme variant van Singers opofferingsprincipe houdt in dat we de plicht hebben om nood of lijden van anderen te voorkomen en dat we daarbij zover moeten gaan tot we zelf iets hebben opgeofferd van vergelijkbare morele betekenis. De grens ligt dus bij ons eigen (morele) lijden. In de gematigde variant hoeven we niet zover te gaan, daarin hoeft dat wat we opofferen geen ‘vergelijkbare’ morele betekenis te hebben. Die variant biedt dus meer ruimte aan het eigen leven van degene die hulp verleent 1
- Vanuit de extreme variant van het opofferingsprincipe heeft volgens Singer iedere arts de morele plicht om zijn diensten daar te verlenen waar deze het meeste leed wegnemen. Als een arts in Afrika meer levens kan redden dan thuis, heeft hij de plicht om naar Afrika te vertrekken. Bijvoorbeeld als deze arts thuis huisarts is en weinig te maken heeft met levensbedreigende ziektes 1
- Maar in Afrika zijn zo weinig middelen en medicijnen, dat de hulp die een arts daar biedt wellicht niet meer levens redt dan thuis. Dan heeft deze arts niet de plicht om naar Afrika te vertrekken, maar is het zijn plicht om thuis levens te redden. Dit kan bijvoorbeeld gelden voor een chirurg die zieken met levensbedreigende ziekten opereert 1